

STABİLİZE YOL HAVALARI

“Vilayetin En Güzel Kazası”

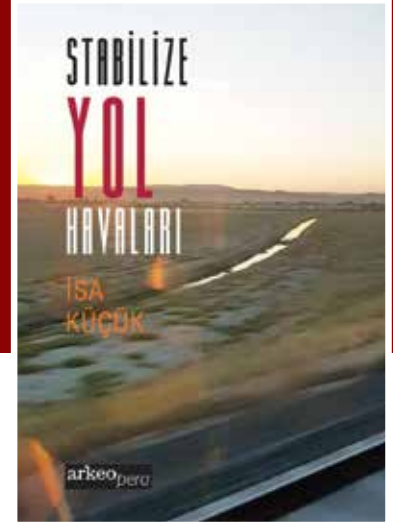
Murat İZLER (muratizler@hotmail.com)

Yalnızlığın başkentini alıp götürdü şair

Öyle sandınız

Köyler şehirler bize kaldı

Vilayetin en güzel kazasıydı

Öğrencilikten valiliğe, taşradan başkente uzanan bir yolculuk. Şiir adımlar, sihir adımlar, sinir adımlar... 60 yılın renkleri, sesleri, sessizlikleri. Gençlik yıllarının özlemleri, itiraz ve isyanları. Sonrasında üstlenilen kamu görevinin getirdiği imkanlar, sınırlar, sorumluluklar. İşle aşk arasında kalındığı anlarda ahlar vahlar havarisinin özlemleri, bekleyişleri, arayışları. Hepsine birden “Stabilize Yol Havalari” adını vermiş İsa Küçük.

Evet, çoğumuzun kaymakam ve vali olarak tanıdığı İsa Küçük, bu kez “Stabilize Yol Havalari” ile doğduğu köyden başlayarak öğrencilik yıllarına, görev yaptığı yerlere, o yörede yaşayan insanlara; onlardan, oralardan derlediği heyecan, hüzün ve sevinçlerden oluşan anı, öykü ve şiirlerle selam veriyor. Oralardan birinde yaşamış olup olmamanız hiç önemli değil, o il ya da ilçelerin birinde kendinizi buluyorsunuz; yazılanlar sizi kucaklıyor, seviniyor-sunuz. Ben bu anlamda kendimi Çerzekköy’de buldum. Sanayinin, işçilerin, dişlilerin uğultusu arasında. “Buradaki görevim sırasında” diyor İsa Küçük, “Buraya kadar sabahları, önce gazetelerin spor sayfasını okurdum, Çerzekköy’de önce ekonomi sayfasını okumaya başladım.”

İŞLE AŞK ARASINDA BİR KALEM

“Stabilize Yol Havalari” uzun bir yolculuğun hikayesi gibi, anılar, şiirler çoğunlukta. Yolculukta koltuğu paylaştığı “sokaktaki adamla” kurduğu ilişki çok sıcak. -kuracağı iletişimin değerine vurgu yapıyor. Vatandaşın ne okuduğu ne düşündüğü ne dinlediğini merak ediyor. Gençlik yıllarında otobüs yolculuğunda yolculara şiirler okuyor, kaset dinletiyor... Yıllar sonra Ovacık Kaymakamlığı günlerinde (daha önce Şırnak’ta teröristler tarafından kurşunlanmış ve tamir edilmiş) bir jeepin içinde teypte çalan türkülerden doğuyor “Stabilize Yol Havalari”.

Değerli gazeteci Melih Aşık, “Açık Pencere”de İsa Küçük’ün lise yıllarında şehirli bir kıza yazdığı şiir nedeniyle okul yönetimince soruşturmaya uğradığını yazmıştı.

O yazı, Vali İsa Küçük’ün Bartın’daki görevi sırasında, başkanlığında yapılan bir toplantının açılış konuşmasında “Herkes işini iyi yapsın, bir gün molla kasım gelir sığaya çeker bizi” deyişini anımsattı bana. İsa Küçük’ün ne demek istediğini gazeteci merakımla araştırınca, büyük şairimiz Yunus Emre’nin şiirlerinin

derinliğini anlamayan Molla Kasım adında birinin cehaleti sonucu Yunus Emre’nin şiirlerini yok etmeye başlayınca yaşadıklarını anlatan güzel bir olay/öyküye rastlamıştım.

İsa Küçük, şiirlerinin yırtılmasına aldırmadan şiir/edebiyat yolculuğunu sürdürmüş ve bize destan, şiir ve romanlarıyla yeni şeyler söylemeye devam etmiştir. Şiir kitaplarını okudukça kendisini “kentli ozan” olarak nitelemiş, bununla beraber heybesinden neler çıkacağını merak ettiğimi yazmıştım* daha önce. Onun “Halet Abla Destanı” ile Prof. Dr. Halet Çambel’i, “Sarışın ve Kara” romanı aracılığıyla da değerli şair Ece Ayhan Çağlar’ın kaymakamlık yıllarını öğrenme imkanını bulmuştuk.

KARADENİZ’E YAĞMUR YAĞAR- KARAYI MAVİYE BOYAR

İsa Küçük’ün lise öğrencisiyken Cumhuriyetimizin 50. Yılı için açılan şiir yarışmasına katıldığını, dershaneler meselesine ve eğitimdeki eşit-

sizliğe isyan ettiğini, 70'li yıllardan itibaren köy kalkınmasına, öğretmen ve sağlıkçılara öncelik ve önem verdiğini görüyoruz gençlik dönemi şiir ve anılarında.

80'li yıllar, kaymakam adaylığı, İsparta, Eğirdir, Atabey, Samsun, Aydın-Karacasu, Tunceli Ovacık Kaymakamlığı, Diyarbakır Vali Yardımcılığı, 90'lı yıllarda Sivaslı, Çerkezköy, Marmaris Kaymakamlığı görevlerinde duyumsadıkları ve yaşadıkları şiirler, anılar, öyküler ve dipnotlarıyla resmeden İsa Küçük; bizi, kendi kimliği, mesleki kimlik ve karakteri ile edebiyat yolculuğuna ortak ediyor. Bunu yaparken "edebi kaygı" taşıdığı anlaşılıyor. Her söz, her cümle doğal, otosansürden uzak, olduğu gibi, dökülmüş sayfalara. Zaten sunuş yazısında "kapıları dillemedim" diyor: Çocukluğundan gelen bu cümlenin 'kapıları kilitlemedim' demek olduğunu anlıyoruz dipnotunda.

2000'li yıllar, Bartınlılar olarak bizi yakından ilgilendiriyor: Osmaniyeye Valiliği görevinden sonra geldiği Bartın Valiliği görevi sırasında tanıdığımız Vali İsa Küçük, İdarecinin Sesi Dergisinde yayınlanan "Vali Yazar Olur mu?" başlıklı yazımda* da genişçe irdelediğim üzere çalıştığı vilayetin kendisini ve değerlerini özdeşleştirebilmiş, vilayetin kalp atışlarını duyabilmiş ender yöneticilerden biridir. Vali İsa Küçük, köy çocuklarının -özellikle kız öğrencilerin okuması için öğrenci yurdu yapılmasına verdiği önem ve termik santral konusunun çözüme kavuşturulması yolundaki çabalarıyla her zaman hatırlanacaktır. Anımsanacağı üzere kendisine özgü sonsuz sabırla, başkanlığında yürütülen tarafların ve ilgili bakanlık temsilcilerinin de katıldığı halka açık bir toplantıyı 10 saat sürdürerek, herkese söz hakkı vermiş, kıymetli bir yönetim örneğini hayata geçirmişti. Orada konuşulan, dile getirilen her söz, ileri sürülen her iddia kayda alınmış ve kitap haline getirilmiştir.

"Stabilize Yol Havaları"ndaki şiirlerden biri "Türbülans" adını taşımakta, Amasra Termik Santral meselesine ilişkin olarak, "yukarıdan" birilerinin konuşmalarını aktarmaktadır. Ama durum; yukarıdakiler sizin aklınıza gelenler değil: Kraliçe Amastris, tarihçi Plinius, tarihçi Niketas, Amasralı olimpiyat şampiyonu atlet Aemilianus, Padişah Fatih Sultan Mehmet ve I. Dünya ve Kurtuluş Savaşı Gazimiz Barut Hüseyin. Hangisinin ne söylediği açıkça belli olmamakla birlikte "Türbülans" isimli şiirin IV numaralı bölümünde "Amasra'ya inince/ Gün gelir utanır-Tarihi yok sayan/ Üşür içimizdeki gül" dizeleriyle, gül koklayan Fatih resmine gönderme yapılmış ve üşüyen gül imgesiyle geçmiş ve günümüz arasında ilinti kurularak Amasra'nın başına gelenler imlenmiş olmalıdır.

Sadece bu şiir değil. Vali İsa Küçük'ün Bartın ve Bartınlılar hakkındaki duygu ve düşünceleri "Karadeniz'e yağmur yağar/Karayı maviye boyar" başlığı altında kitapta genişçe yer bulmuştur. Gerçi İsa Küçük'ün özelde Bartınlılar genelde Karadeniz insanına özgülediği bakışı, daha önce yayımlanan "Bütün Hürriyetler Serbest Bu Akşam" isimli kitabındaki "Sona Kalan Şiir" de şöyle dile gelmiştir: "*Karadeniz insanı dalgası gibidir/ Kıyısında dursan içine alır seni/ Geri vermez/ Ölüm döşeğinde olsan/ canını verir/ Geri almaz*"

"YALNIZLIĞIN BAŞKENTİ"

Değerli şairimiz Cemal Süreya, "Göçebe" şiirinde "Biliyorsun ben hangi şehirdeyim/ Yalnızlığın başkenti orası" der. İsa Küçük, büyük şairimizin bu dizelerinden hareketle yukarıya bir dörtlüğünü alıntıladığım şiirle mesleğini, çalıştığı il ve ilçeleri yüceltir. Oralardaki yalnızlığına dik kat çeker.

İlk defa atandığı ilçede kaymakam lojmanında hastaneden getirilmiş

yataкта başlayan yolculukta neler yok ki? Kendi çocuklarının doğumu sırasında karısının yanında bulunmayan kaymakamdan, ilçedeki her doğum sancısını duyup yaşayan kaymakama, Diyarbakır'da Deliller Hanı'nın duvarındaki kara taştaki göz yaşına, Cumhuriyet'le birlikte yazgısı değişen Çerkezköy'e, Marmaris'e... Oralarda karşılaştığı olaylar, tanıştığı kişilerin adını andığı şiirlerdeki çağrışımlar, sezinlemeler, mitolojik göndermeler... Hepsi birlikte düşünüldüğünde şiir, mitoloji, ses ve renk şöleninin içinde buluyoruz kendimizi.

İNSAN İNSANIN DOSTUDUR

İsa Küçük, kitabın sonunda torunu Asya'nın doğumunu beklerken duyumsamalarını bizlerle paylaşırken, kendi dünya görüşünü antik çağlardan beri kullanılagelen kült sözden sildiği sözcüğün yerine Türkçe olarak eklediği bir sözcükle kayda geçirir: o meşhur "*Homo homini lupus*" savı, "*Homo homini dostus*" olmuştur; insan insanın dostudur. Bize göre bu bakış, bu yaklaşım magazin sayılmamalıdır. Gerçekte yakından tanıdığımız İsa Küçük için insan insanın dostudur.

İsa Küçük'ün yazın hayatı ve mesleki kimliğinin etkileşimini merak edenler için başvuru kitabı sayılmalıdır "Stabilize Yol Havaları". Bir bürokratin 'edebiyat yapmak' kaygısı taşımadan, ahkam kesme derdine düşmeden kaleme aldığı duygu ve düşüncelerini, çalıştığı yedi bölgenin iç sesini duyma şansını bulacaksınız her sayfada. Evet, "işle aşk arasında bir kalem, ki, ahlar vahlar havarisisi."

* Vali Yazar Olur mu? Murat İzler, İdarecinin Sesi Dergisi, Sayı: 183, Mayıs-Haziran 2018

Küçük İ. (2024) Stabilize Yol Havaları, İstanbul: Arkeopera Yayınları.